

Referat frå styremøte måndag 4. april 2016 kl. 11.00 – 18.00 Møtet vart halde på Lygnasæter Hotell, Jaren.

Deltakarar:

Arnfinn Beito, Anne Kari Veikleenget, Bjørn Even Stenberg, Berit L. Kaltoft, Eirik Kolbjørnshus og Pål Kjørstad.

Frå styret i lokallaga møtte: Sondre Imsgard, Anita Schjøll og Bjørn Even Stenberg representerte både styret i OSG og Vestre Toten Sau og Geit.

Sakliste:

Sak 22/2016: Referatsaker

- Referat frå styremøte 10.02.2016 vart godkjent
- Arnfinn og Pål (m/foredrag) møtte på rovviltseminar i Oslo 23.-24.02.2016
- Arnfinn deltok på årsmøte i Vang Sau og Geit
- Pål møtte m/foredrag på møte hos Snertingdal Bonde og Småbrukarlag 26.02.2016
- OSG arrangerte årsmøte og seminarhelg på Gjøvik 04.-06.03.2016
- Astrid Olstad helste årsmøtet i Oppland Bonde og Småbrukarlag frå OSG 06.03.2016
- Ole Kristian Oldre helste årsmøtet i Oppland Bondelag frå OSG 16.03.2016
- Arnfinn Beito møtte på representantskapsmøte i NSG 16.-17.03.2016
- Arnfinn Beito møtte på Stortinget og delte ut ”innlandsplattforma” 17.03.2016
- Spitsbergseter angående neste års årsmøte- og seminarhelg er tinga 17.-19.02.2017

Sak 23/2016: Velkome og orientering

Arnfinn Beito la fram sakslista og plan for dagen og kvelden.

Sak 24/2016: Organisering av lokallaga

Lokallaga som møtte fortalte litt om korleis dei er organiseringa og aktivitetane sine og fekk desse stikkorda å halda seg til:

- a) Lokallaga som møter fortel litt om korleis dei er organisert, korleis dei er organisert opp mot beitelag og korleis dei samarbeider med beitelag og eller andre lokallag i dag.
- b) Lokallaga fortel om kor mange og kva slags møter dei har, og kva oppgåver og eventuelle prosjekter dei driv med eller kunne tenkt seg å driva med.
- c) Lokallaga vert òg oppfordra til å seia litt om lagsstrukturen i området sitt. Kor mange som kjem på møter, kåringar etc.
- d) Har laga ein beredskapsplan for ny beitesesong? Vi drøfter planer og samarbeid.
- e) Har laga spørsmål og kommentarar om andre emne?

Vestre Toten Sau og Geit v/Bjørn Even Stenberg: Vestre Toten er organisert i Vestre Toten Sau og Geit og Vestre Toten Beiteforening utan noko organiserte felles møter eller felles representasjon. Vestre Toten Sau og Geit starta oppatt med kåring for 2 år sidan og har arrangerer kåringssjå av 70-80 dyr inkludert ymse andre aktivitetar. I tillegg har dei ull-innsamling 2 gonger i året, fagmøte og årsmøte. Siste året var fagmøtet arrangert i samarbeid med Kolbu Sau og Geit. Vestre Toten Sau og Geit har

pr. i dag 29 medlemmar der 7 ikkje har betalt kontingenten for 2016 enda. På møter og tilstellingar møter det opp omlag 20 medlemmar.

Kolbu Sau og Geit v/Anita Schjøll: Kolbu er organisert i Kolbu Sau og Geit og Kolbu Saubeitelag med felles styre og 1 sankebas/beitebas. Laga har også felles årsmøtekveld, men da sjølvstekt med 2 årsmeldingar og rekneskap. Sankebasen tek seg mest av den praktiske organiseringa og leinga i sankinga, medan Anita som leder tek seg av den administrative biten. 29 stk. slepper dyr i laget og laget har pr. i dag 49 medlemmar der 2 ikkje har betalt kontingenten for 2016 enda. På møter og tilstellingar møter det opp omlag 20 medlemmar. Laget samarbeider ein del med Toten III og Vestre Toten. Kolbu ligg i Østre-Toten kommune, som har beredskapsplan, som vert oppdatert kvart år. Laga på Østre-Toten har møte med landbrukskontoret om FKT og andre saker kvart år i februar. Elles arrangerer Kolbu fagmøte, årsmøte, kåring, 2 x ull-innsamling og bidreg med å arrangera felles sankefest med laga på Toten, Hurdal og Feiring. Medlemmene får info på mail, men nokon synest enda at det er greiast med vanleg brev.

Hadeland Sau og Geit v/Sondre Imsgard: Hadeland Sau og Geit er eit felles lag for kommunane Jevnaker, Lunner og Gran og har vore det sidan stiftinga i 1964. Dette er eit robust lag med 62 medlemmar der 7 ikkje har betalt medlemskontingenten for 2016 enda. På møter og andre tilstellingar møter det omlag 40 medlemmar. I området er det 2 saubeitelag, som er eigne lag utanom Hadeland Sau og Geit, Lunner og Jevnaker Saubeitelag og Gran Saubeitelag. Lunner og Jevnaker Saubeitelag er delt i 4 roder med felles leder og Gran Saubeitelag har også ulike sankeområder, men er ikkje oppdelt i roder. Dei 3 kommunane på Hadeland har også felles landbrukskontor og har oppretta Landbrukets fagråd, som er eit samarbeidsråd for dei ulike landbruksproduksjonane/faggrupper i regionen. Ei av desse er sau. Denne gruppa har møter 2 gonger i året, 1 om våren og 1 om hausten, der sjølvstekt beitebruk etc. vert teke opp som tema. Hadeland har 2 eigne kadaverhundekvipasjar, som vert brukt flittig og som beitelagsleder har råderett til å kalla inn. Dei har også sporhundekvipasjar, som dei søkt om prosjektpengar på om få ut sporhundane og kadaverhundane saman for om mogleg å finna skadegjerar tidleg i prosessen. Vidare har regionen interkommunalt skadefellingslag med 26 disponible jegere, med landbrukssjefen som administrator. Landbrukskontoret brukast til hjelp til når informasjon skal ut og til anna kontaktskapande hjelp. Info om rovvilt vert sendt til nabolaga i regionen, Buskerud og delvis Akershus. Ellers er det bra samarbeid med SNO og litt samarbeid med naboområdet i Buskerud. I området er det i tillegg til Sau og Geit godt samarbeid mellom bondelaga. Hadeland Sau og Geit arrangerer 2 fagmøter i året som nemnt over - vår og haust og kåring der 7-8 besetningar stillar omlag 50 dyr til saman. Årsmøtet i laget vart betre besøkt da dei sendt ut årsmeldinga i forkant saman med innkallinga. Som i dei andre laga har Hadeland også 2 x ull-innsamling kvart år.

Sak 25/2016: Avtaler

- a) Sponsoravtale: Med bakgrunn i 2015 der Nortura har vore sponsor vart grunnlaget for ei ny sponsoravtale for 2016 drøfta. Dette med bakgrunn i styrets framdriftsplan og vedtaket frå årsmøte på Gjøvik der ei av dei prioriterte arbeidsoppgåvene var å laga ny sponsoravtale med Nortura og eventuelt Furuset AS. I forkant av møtet vart det i saklista peika på at denne avtale kanskje burde strekkja seg over fleire år.

Eirik Kolbjørnshus sa frå at han var inhabil i saka grunna sin jobb i Nortura. Det same gjaldt også sekretæren Pål Kjørstad, både fordi han er sekretær og hans jobb i Furuset AS. Desse 2 kom ikkje med noko uttale i saka. Det vart skissert ulike aktuelle sponsorpakker som store og små sponsorar kunne avtala med OSG, helst på 3 år.

Pakkene kan da sendast til potensielle sponsorar med desse skisserte alternativa:

Sponsorsum pr. år	Heimesida	Årsmeldinga	Årsmøtet	Infoskriv	Program på tilstellingar
40.000	Topplassering	2 sider	Taletid 30 minutter, stand	Logo	Annonse, 1 side
20.000	3 plassar	1 side	Taletid 15 minutter, stand	-	Logo
12.500		1 side	-	-	-
5.000	-	½ side	-	-	-
2.500	-	¼ side	-	-	-

I ettertid har Arnfinn kome med forslag om ei mogleg anna skisse: Vi bør ha tre hovudsponsorar, ein på slakt, ein på utstyr og ein på fôr. Vi bør da i utgangspunktet spørja dei tre som er på heimesida fyrst. Vi kan vi da laga tre like store annonsar, eventuelt ei om det ikkje er fleire som vil vera hovudsponsor. Her må vi da spørja dei tre skriftleg. Vi kan da lage fleire mindre annonsar til en billigare pris. Skal vi ha ein hovudsponsor så er nok kr. 40.000 ein rett pris, men skal vi ha fleire bør prisen ligge mellom kr. 25-30000. Då vi har spurt dei tre som er på heimesida om dei vil vera hovudsponsor, kan vi laga pakker til resten av gjengen. Skissa over er ok om vi sit att med ein hovudsponsor, men da må prisen opp til kr. 25.000 på gruppe 2. Gruppe på 12500 blir da borte. Vi må nok finna oss i å bruka litt god tid på denne saka. Saka vart utsett til neste styremøte.

b) Underskriving av sekretæravtale

Sekretæravtale vart lagt fram att for styret og rekneskapsførar. Den vart godkjent etter ein grundig gjennomgang og nokre rettingar i forhold til praktiske saker. Da den skriftlege avtala som var med på møtet ikkje var den siste versjonen blir avtale fysisk underskrive i 2 eksemplar på neste styremøte. Arbeidsavtalen skal arkiverast i arkivet hos leder og sekretær i OSG.

c) Rekneskapsførar Leif Arne Sandbekken møtte styret. Leif Arne var glad for å møte styret og fortalte kort om bakgrunnen sin og kva han dreiv med i dag. Styret vart svært letta da han lova å halda fram i nokre år til. Han orienterte om OSG sitt til dels krevjande rekneskap, men la samstundes til at dette hadde han nå både stor interesse av og god kunnskap om. Leif Arne var med på heile styremøte for å læra meire om organisasjonen.

d) NM i saueklipping og ullhandtering 2016, kva slags rolle skal OSG spela her? Styret var einige i at OSG skulle støtta NM-arrangementet. I arrangementet stiller OSG opp med Pål som kasserar/programansvarleg og Leif Arne som rekneskapsførar. Heile rekneskapet til arrangementet skal førast som eige avdeling og med eigen konto i OSG sitt rekneskap for 2016. Da lokallaga Fåvang-, Ringebu-, S-Fron- og Nord-Fron Sau og Geit er ansvarlege for arrangementet vedtok styret at det måtte utarbeidas ei avtale der Oppland Sau og Geit ikkje hadde noko ansvar for eventuelt underskot. Arbeidet OSG gjer i arrangementet er stipulert til minst kr. 15.000,- og styret vedtok at det i

avtala skulle vera ein klausul om at det vart tilbakeført kr. 10.000,- til OSG dersom arrangementet gjekk med overskot.

Sak 26/2016: Rovviltsaker

Kva gjer vi med erstatningsoppgjæret for 2015, skal vi gå for anking med bakgrunn i saksbehandlingsfeil? Sak til NSG? Sak til Fagлага? Styret i OSG vedtok at NSG saman med fagлага på landsplan må ta tak i erstatningsoppgjæret 2015 og plukke ut 5 saker med graverande feil/saksbehandlingsfeil og leggja desse fram for ein advokat til vurdering. I samarbeid med advokaten må deretter dei nemnte organisasjonane ta saka/sakene vidare etter felles drøfting. Brev om dette skal sendast til NSG frå OSG.

Plan for 4 møter angående erstatningsaker i oktober 2016, tid, stader, ansvar, kven ber vi? Styret vedtok som under arbeidsplanen at dei skal arrangera 4 møter i fylket rundt dette temaet i haust. Alle medlemmene skal få info om dette i eit infoskriv i posten.

Møteplan:

Møtestad/Tekst	Tid	Møte for OSG	Andre	Innbedne
Fagernes, Valdres folkemuseum	17/10 2016	Arnfinn/Eirik	FM Oppland	Alle medlemmer
Gran, Lygnasæter	18/10 2016	Arnfinn/Eirik/Bjørn	FM Oppland	Alle medlemmer
Øyer, Hunderfossen	19/10 2016	Anne Kari/Pål	FM Oppland	Alle medlemmer
Otta, Otta vidaregåande	20/10 2016	Ellen/Pål	FM Oppland	Alle medlemmer

Andre rovviltsaker: Sidan hausten 2015 har det kome inn 50 observasjonar av ulv i Oppland, ingen av dei er dokumentert ulv. 30 av dei er dokumentert som hund, rev e.a. og 20 av observasjonane var ikkje dokumenterbare. Det er hittil dokumentert 2 ynglingar av jerv i Oppland. Ellers er det aktivitet i Sikkildalen, Venabygdsfjellet og ein anna stad i Ringebu. Jervtispasom som vart teke ut var den såkalla Musvoldstispa. Dersom enkeltdyr av jerv skal takast ut står ein hannjerv for tur i Norddalen.

Sak 27/2016: Gjetarhundsaker

Sak om dekken m/NSG-logo og tekst "hund i arbeid"

Styret i OSG meinte at NSG burde laga eit dekken som er til sal i medlemsbutikken med NSG-logo og tekst "Hund i arbeid" på. Arnfinn leverte skriv om dette på representantskapsmøte.

Sau frå fleire besetningar i gjetarhundprøver, blir søknad til Mattilsynet sendt? Styret i OSG vedtok at dei skulle senda denne infoen til den nye leiaren i Oppland Gjetarhundlag, Sara Nilsen, slik at ho fekk ansvaret for at dette vert følgt opp.

Anne Kari Veikleenget informerte frå årsmøtet i Oppland Gjetarhundlag og om at poeng for klasse 1 og 2 er endra tilbake til max. 100 poeng etter tilbakemeldingar frå bl.a. Oppland om at 60 av 90 poeng var for vanskeleg.

Sak 28/2016: Banner og nye rollups til OSG

Tilbud frå Bekkevold på kr. 900,- + mva. pr. rollup + litt oppsett. Bannertilbud, på 4 m2 på kr. 1500,- + mva. Styret i OSG vedtok at vi skulle erstatta 2 roll-up vi destruerte og i tillegg laga

ein ny roll-up med tema gjetarhund. For å syna oss fram under store arrangement vedtok styret at vi skal få laga ein banner i størrelseorden 3-4 m. Denne skal vi bruka under NM-arrangementet i Ringeby. Alle styremedlemmene har nå ansvar med å ta eller få tak i nye fine bileter av god kvalitet med tema gjetarhund, utmark, sau, geit etc. Desse må vi ha på plass seinast i august.

Sak 29/2016: Saker frå Ring 41/avlsutvalget

Tilskot for gransking av verar i 2015 er nå snart inne på konto og vil bli utbetalt til avdelingane i løpet av april 2016. I tillegg vedtok årsmøtet å betala ut kr. 2000,- pr. avdeling pr. år for 2015 og 2016 i samband med utbetalinga av tilskotet. Dette har vorte gjort i "alle" år, men vart ikkje gjort i fjor.

Anne Kari Veikleeng refererte frå avlsrådmøte i NSG i mars, der 1 representant frå alle fylker i landet var til stede. Hand Petter Vaberg representerte Oppland og var svært fornøgd med denne møteforma. Dette er starten på slutten for møter på regionplan. Av saker som vart behandla var kåringsreglar m.o.t. kropp/bruksegenskapar og rasetype, spælull, senking av indeksskravet for kåring og innsett av kvit spælsau i ringane, starten ev genom-seleksjon på eigenskapar hos NKS og nye krav til registreringar for avlsbesetningar i forhold til speneplassering/størrelse og utrageringsårsakar.

Sak 30/2016: Evaluering årsmøte/seminar og plan for 2017

Det var innkome evalueringar frå Fåvang Sau og Geit og Toten II Sau og Geit. Desse var såpass detaljerte at vi set dei inn i referatet som dei er:

Fåvang:

Hans, Øyvind og jeg som var utsendinger/deltagere på årsmøte og seminar har diskutert litt for å kunne gi en tilbakemelding til dere. Punktvis slik:

- For det første så skjønner vi at det er her er brukt mye tid og ressurser for å kunne arrangere et slikt arrangement, *så all honnør til fylkesstyre og sekretariat. Dere har gjort en god jobb*
- God informasjon om faghelgen på forhånd både på nett og gjennom utsendt «flygeblad»
- Godt og trivelig hotell med god servering
- Fine stands, men gjerne flere aktører neste gang, og med litt mere fokus på stands
- Godt årsmøte med en fremdragende flink ordstyrer i Ellen S. Syse
- Gode foredragsholdere, skulle det vært noe mere så kunne kanskje litt økonomifokus i produksjon være et tips. Tjener folk penger på sau, og hva tåler man av investeringer for eksempel?
- Trivelige kollegaer, artig å møte likesinnede fra flere fylker. Mener det må være et «must» med flere fylker under et slikt seminar, minst Hedmark
- Så til slakteriets time. Dette syntes vi var bra, det setter «ansikt» på «alle slakteriene» og viser at det er vanlige folk som jobber her også. Vi mener OSG, ja hele NSG systemer må jobbe for sauene og de utfordringer som er på beitebruk, marked mm. Interne diskusjoner om slakterier holder vi oss utenom. Det å respektere andres valg og meninger bør ikke være noe problem i en forsamling med voksne folk. Det at andre en Nortura får delta på årsmøte gjør også at andre føler seg litt mere hjemme, og at kanskje flere som leverer privat vil delta på fremtidige arrangementer. I dag er det flere som har deltatt før, eller som ønsker å delta, men som ikke «orker» den evinnelige kampen og diskusjonen om slakterivalg og dermed holder seg hjemme. Fåvang sau og geit er delt omtrent på midten når det gjelder slakteri hhv Nortura og Furuset. Vi har for øvrig så å si 100 % oppslutning i medlemskap av produsenter i bygda.

Her er det Sau og Geit og ikke slakteridiskusjonene som gjelder, og vi har et godt og trivelig lag med godt oppmøte på våre tilstelninger. Vi har i det siste nærmere bestemt et års tid hatt medlemmer fra andre lokallag som ønsker å melde seg inn hos oss fordi vi holder disse diskusjonene «ute». Det er trivelig at vi øker medlemsmassen, men det er et dårlig tegn, og personlig føler jeg meg «litt berørt» når vi på en måte tar medlemmer fra andre lokallag. Dette siste kulepunktet håper jeg dere kan diskutere litt i styret i OSG og få fram et «budskap» som fanger hele saueneringen i Oppland slik at vi kan stå sammen for saueneringen som vi alle er opptatt av.

Kort oppsummert så er vi veldig godt fornøyd med årets årsmøte og seminarhelg, og vi ser fram til neste års arrangement på Spidsbergseter i vakre Ringebu kommune. Gled dere.

Toten III:

Her kommer en evaluering av årets årsmøte fra utsending fra Toten 3 Sau og Geit. Desverre fikk vi ikke kommet før lørdag, så fikk ikke med oss åpningen og middagen da.

Lørdag

Åpning ved varaordfører: Kunne tenkt meg at han fortalte litt mer om produksjon av landbruketstjenester/sau/geit i Gjøvikområdet, isteden for høgskoler, industri osv. Det ville vært mer interessant for tilhørerne fra andre kommuner å høre om. Når det ble sagt at han skulle gi en presentasjon av produksjonen i Gjøvik, så tenkte i hvert fall jeg på en presentasjon av landbruket i kommunen.

Årsmøte for Oppland Sau og Geit: Veldig godt gjennomført! Ryddig møteleder, som holdt de oppsatte tidene gjennom hele årsmøtet, og satte begrensninger for hva som skulle diskuteres når det trengtes. Godt opplegg for avstemming i de sakene hvor det var aktuelt, og hva man stemte over ble lagt fram på en tydelig måte. God gjennomgang og forklaring av regnskapene. Veldig fint med bruk av mikrofon til de som kom med kommentarer, innspill og tilføyelser. Gjorde det enkelt å holde sammenhengen i alt som ble sagt, når man hører alt tydelig.

Sauens helse ved ulike bygningsløsninger v/ Karianne Muri: For min del syns jeg ikke dette foredraget var særlig nyttig. Det ble for mye fokus på metode i forskningen, og for lite resultater å vise til. Hadde sett for meg mer "matnyttig" informasjon her, i forhold til hva overskriften på foredraget var. Kanskje årsaken til dårlig formidlingsevne av resultatene i forsøket, henger sammen med lite erfaringsbasert kunnskap? Bare synsing fra min side, ettersom jeg ikke vet noe om foreleserens bakgrunn utover at hun var veterinærstudent.

Etehastighet, forsøl og plassforhold v/Stine Grønmo: Veldig nyttig! Her var det kort og enkelt forklart hvordan studien var gjennomført, og tydelige resultater som viste oss resultatene i praksis. Enkelt å ta med seg hjem og sette ut i egen praksis, eller evt. ha i bakhodet dersom man en gang skulle få problemer med forsøl, eller endrer foringsopplegget i eget fjøs.

Premiesamling og festmiddag: Kanon opplegg! Fantastisk toastmaster og god mat. God stemning i salen!

Søndag:

Slakteria sin bolk: Nortura sitt foredrag var absolutt det mest nyttige, og ga god informasjon om prognosene, importkvoter og posisjonen som markedsregulator. De andre slakteria ble for meg mest reklame, og særlig Furuseth opplevde jeg at fisket etter å få nye leverandører blant tilhørerne i salen. (Men det var kanskje noe av meninga med slakteria sin bolk..?) Fint at alle slakteria fikk mulighet til å presentere seg sjøl, men ettersom Nortura er hovedsponsor, og også har den viktigste rollen i markedet, samt leverer de eneste produktene med garantert norsk kjøtt (Gilde og prior), så burde de få mer plass ved neste anledning og kanskje også si enda mer rundt importkvoter, de forskjellige boksene, produktutvikling, konkurranse i markedet, EMV osv. For lite kunnskap om dette blant folk flest, og også blant produsenter som leverer til Nortura eller andre slakterier.

Tema helse: Skurv og parasitter

En foreleser som tydelig innehar mye kunnskaper om dette området, og var en god formidler av sine kunnskaper. Veldig nyttig, og mye informasjon som man selv kan bruke i egen besetning, samt formidle til andre sauebønder. Svarer godt på spørsmål (Kanskje litt for godt..? I forhold til tidsbruk), og hadde mange gode eksempler som forbandt teori med praksis.

Utfordringer ved sambeiting mellom sau og geit

For oss som ikke innehar så mye kunnskap om geit og produksjonene de har, så var dette et veldig forklarende foredrag, og som satte mye teori ut i praksis. Mange eksempler ga entankevekker, og en del å ha med seg i bakhodet i forhold til smitte og smittevern i norske sauebesetninger. Flink foreleser som formidlet sin kunnskap og erfaringer på en god måte. Veldig fint å få faktakunnskap om sambeiting og forhold mellom sau/geit fra noen som har bred erfaring på området, både i teori og praksis.

Erstatningsoppgjøret sett fra FM sin side

Forklarende foredrag helt på tampen av dagen. Informasjonen om hvordan erstatningsoppgjørene blir avgjort, er veldig fint å få ut til de som søker om erstatning. Det gjør det litt enklere for bonden å forstå hva som er lagt til grunn for resultatet, og gjør det nok også enklere å vite når man er i sin fulle rett til å klage på et vedtak. Forklarende informasjon om hva som bør oppgis i en søknad om erstatning for tapte dyr, er informasjon som lokallagsledere bør spre videre til sine medlemmer.

Kort oppsummert: Ei godt planlagt helg, og dere klarte stort sett å holde det relativt stramme tidsskjemaet dere hadde lagt opp. Neste år bør det kanskje, som dere selv også sa avslutningsvis, legges inn noe mer rom for forsinkelser underveis. Fortsett med foredragsholdere som har mye erfarings basert kunnskap. Disse er de beste til å formidle teori, da de kan trekke frem praktiske eksempler underveis. Da er det lettere for oss som tilhørere å forstå og lære. Stemmesedlene var et godt tiltak, og gjorde årsmøtet veldig ryddig. Takk for et godt gjennomført årsmøte og seminar, gleder oss til neste år!

Kort oppsummering frå sekretæren: Jevnt over gode foredrag med mykje stoff. Alle foredrag med unnatak av dei vi ikkje har fått (2 stk) er lagt ut på nettsida. Litt for snille ordstyrarar i forhold til tidsbruk og eller litt for tett program. Fint og romslig hotell for såpass mykje aktivitet. Litt varierende matkvalitet (festmiddagen) og litt mykje tull med oppgjeret til slutt – vi tek sluttoppgjeret og sender fakturaer til enkeltpersonar og dei andre fylkeslaga. Greit med elektronisk påmelding, men folk må ta ansvar for det dei har meldt seg på sjølve. Har aldri hatt så mykje arbeid med førebuingar som i år, men fantastisk årsmøtehelg for alle, noko vi også har hørt frå Akershus og Hedmark.

Plan neste år: Som sagt under referatsaker så er Spitsbergseter tinga for neste år. Her er det også plass til fleire og vi held tilbodet oppe for at andre fylkeslag vil vera med oss.

Andre saker frå styret: Styret såd det slik at det var programmet på seminaret som var for tett, og ville opne for planlagte pauser og dermed meire fleksibilitet neste år.

Sak 31/2016: Geitesaker

OSG og NSG står for at forholdstalet av geitemjølkkvota skal haldast så nær opp til 100 som mogleg. Men det er sjølv sagt ei stor utfordring ved overproduksjon eller sagt med andre ord når ikkje all geitemjolk vert seld. Her må det arbeidast for ei løysning.

Sak 32/2016: Heimesida OSG

Evaluering av heimesida. Styret vedtok at heimesida til OSG skal haldas på omtrent same nivået som før. I tillegg vedtok styret at saklista til styremøter skal leggjast ut minst 10 dagar før neste styremøte, slik at medlemmane/lokallagstyra kan koma med forslag til nye saker eller kan senda inn meiningar om saker som står på saklista.

Sak 33/2016: Saker Oppland Radiobjøllelag

Søknader om tilskot frå FKT og frå ”Tilskot til tiltak i beiteområder” er sendt.

Mange nye og mange etablerte sækjarar har søkt om meire utstyr i 2016. Tilbod og kjøp frå Telespor avtalt: 113 nye i desember 2015, reklamasjon på 40 stk. og kjøp av 241 stk. til avtalt pris. Tilbod og kjøp av 50 stk. frå Findmysheep inkludert 2 nye ladebrett til avtalt pris. 22 salsteinavlesarkasser er levert Biocontrol i Rakkestad. Vi håper på å få same eller litt meire tilskot til kjøp i forhold til i fjor.

Sak 34/2016: Eventuelt

- a) Sak frå Nord-Fron Sau og Geit angående utsending på årsmøtet i Oppland Sau og Geit. I følge brev frå Nord-Fron Sau og Geit hadde det kome ut vonde rykter i forhold til at dei hadde sagt nei til ein medlem om å få vera utsending til årsmøtet i OSG. I brevet avviser styret i Nord-Fron Sau og Geit at det hadde noko med slakteritilhørigheten å gjera. Medlemmen har i ettertid meldt seg inn i Fåvang Sau og Geit. Sekretæren var nemnt i saka og forklarte saka ut frå ståstaden sin og at ikkje alt var opplyst i brevet Nord-Fron Sau og Geit sendte. Han viste til lagslovene som seier i kapittel III Lokallag i NSG, §13 Årsmøtet i lokallag, årsmøte skal, punkt 9: ”Velgje utsendingar m/vara til årsmøtet i fylkeslaget om laget har rett til nokon i tillegg til leiaren som er sjølskriven.” Styret i OSG vedtok at Arnfinn kallar inn til møte med styret i Nord-Fron Sau og Geit og vedkommande medlem. Der vi har eit lokallag som fungerer, kan ikkje OSG tillata at medlemmar går til andre lokallag.
- b) Mail – overproduksjon. I mail frå Jarle Christian Gjerdalen viste han til utviklinga på Klones i Vågå der planane går ut på ei storstilt utbygging for plass til 2000-2500 søyer. Gjerdalen meiner at: ”Dette er galskap og er starten på rasing av sau næringa att investorer bygger store sauefjøs vil gjøre at vi andre mister næringsgrunnlaget i form av at det blir overproduksjon. håper sau og geit ser dette og vil jobbe med en plan for og stoppe denne utviklinga.” Arnfinn viste til at Oppland Bondelag skal ha møte med Innovasjon Norge i neste veke.
- c) Sosiale mediar. Arnfinn tok opp og advara mot å leggja ut ”alt” av saker frå næringa på Facebook, og nemnte enkelt dømer på dette.
- d) NSG – leder – representantskapsmøter. Arnfinn var veldig skuffa over at leiar i NSG var fråverande siste dagen av representantskapsmøtet. Han ville også ha saklista til styremøter i NSG ute på heimesida i god tid før styremøta og referat frå møta seinast 10 virkedagar etter møtet. Dei siste punkta vart levert skriftleg til NSG på rep-møtet. Styret vedtok at Oppland Sau og Geit sender brev til NSG angående fråværet til leiaren.
- e) Møteplan: Styremøter er planlagt 8/6 2016 og 17/8 2016.

Kveldsmøte kl. 19.00:

Sakliste: Tema: Lagsstruktur – samarbeid kommunar og beitelag. Ny rovviltsituasjon i regionen. Deltakarar: Arnfinn Beito, Anne Kari Veikleeng, Bjørn Even Stenberg, Berit Kaltoft, Pål Kjørstad, Sondre Imsgard, Halvard Klevmark, Bror Smedsrud, Oddbjørn Hagen,

Birgitta Smedsrud, Mons Hvattum, Vigdis Christiansen, Solveig Skau, Erik Bjørkli, Kjell Erik Skau, Inger Jorun Skau, Truls Høgvard, Terje Vegar Larsen, Jon Henrik Thon, Per Gihle, Egil Ulstrup, Lars Pettersbakken, Kjell Bakken, Jon Petter Bergsrud, Turid Hovland, Ylva Østerstrøm, Gudbrand Johannessen, Hans K. Kristiansen, Jan Briskeby, Trond Ola Heggen, Kjell Arne Løvstad, Lars Erik Raddum, Lars O. Leirdal, Roar Ringen, Ivar Stenerud, Johannes Leirdal, Karianne Johansson, Jonas Stangjordet, Kine Gasli, Per Fossheim, Egil Lomsdalen, Nora Skotaam og Rune Alm.

Arnfinn Beito leda møtet etterpå der det møtte 44 stk. inkludert styret, jmf. deltakarlista.

Innleiing ved Arnfinn Beito og Pål Kjørstad, Oppland Sau og Geit og Søndre Imsgard,

Hadeland Sau og Geit

Møtet slutt kl. 22.00.

OSG v/Arnfinn og Pål la fram denne presentasjonen på møtet:



Regionmøte for Hadeland, Toten og Søndre Land

Lagsstruktur – samarbeid kommunar og beitelag

Ny rovviltsituasjon i regionen.

Oppland Sau og Geit

Postadresse:
Oppland Sau og Geit
v/Pål Kjørstad, Moarusta 13, 2647 Sør-Fron
Telefon:
99034406
E-post: pkjorstad@outlook.com
Bankkonto:
2095.19.84249
Heimeside: <http://www.nsg.no/Oppland/>



Medlems- og dialogmøte måndag 4. april 2016 kl. 19.00. Møtet
vert halde på Lygnasæter Hotell, Jaren.

- Deltakarar:
- Styret i Oppland Sau og Geit: Arnfinn Beito, Anne Kari Veikleenget, Bjørn Even Stenberg, Berit L. Kaltoft, Eirik Kolbjørnshus og Pål Kjørstad.
Styret og medlemmar i lokallaga Hadeland-, Kolbu-, Toten III-, Østre Toten-, Vestre Toten- og Søndre Land Sau og Geit.
- Representantar frå Landbrukskontora i regionen
Politikarar frå regionen
Andre interesserte samarbeidspartar frå regionen, slik som beitelag, jegere, kommunale jaktlag, SNO etc.

Sakliste:

- **Lagsstruktur – samarbeid kommunar og beitelag. Ny rovviltsituasjon i regionen. Innleiing v/Arnfinn Beito, leder i Oppland Sau og Geit.**
- **Lagsarbeid i eit lokallag. Erfaringar frå beitesesongen 2015. Innleiing v/Sondre Imsgard, leder i Hadeland Sau og Geit**
- Dialogmøte med spørsmål, utfordringar, innspel og konklusjonar.
Møtet slutt seinast kl. 22.00.



Lokallaga –medlemsutvikling

Tal i parentes viser antall som ikkje har betalt kontingenten enda i 2016.

Oppland nå: 1277 (90) medlemmer i 32 lokallag – snitt 40 medlemmer

Årsplan: 1250 medlemmer – mangler pr. i dag 63 betalende medlemmer.

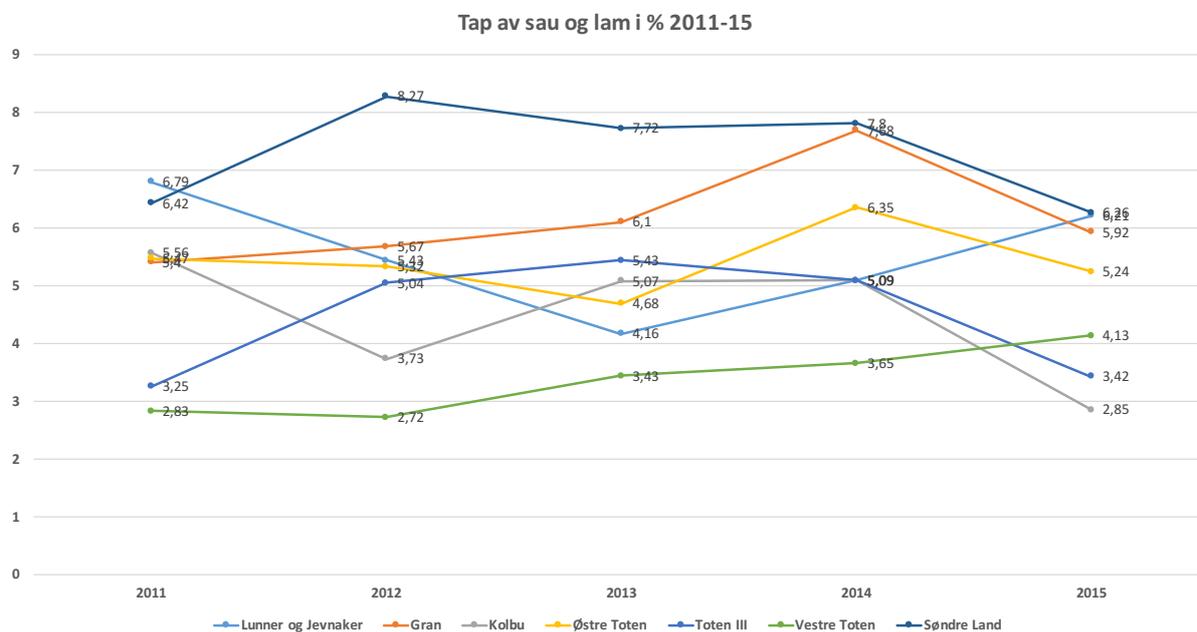
År/Lag	Hadeland	Kolbu	Toten III	Østre Toten	Vestre Toten	Søndre Land
2011	58	39	37	24	30	26
2012	57	43	36	22	30	27
2013	59	43	27	24	31	27
2014	61	50	35	23	28	24
2015	63	46	39	22	27	26
2016	62(7)	49(2)	40(4)	22(0)	29 (7)	26(2)

Organisasjon - samarbeid

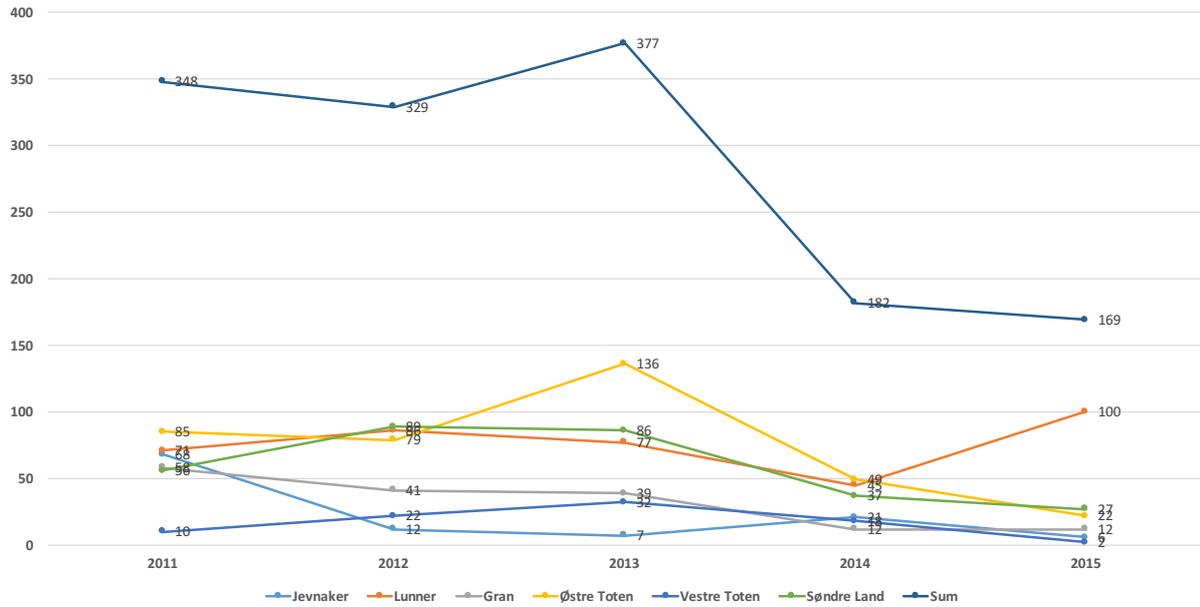
- Er det lett å få tak i tillitsvalde?
- Er det lett å få tak i engasjerte tillitsvalde?
- Korleis er organiseringa mellom lokallag og beitelag?
- Er det vilje eller behov til samarbeid mellom laga?
- Er økonomien god nok?
- Er det fordel eller bakdel med samanslåing?
- Korleis tenker dere at drifta i lokallaga er om 10 år?

Beitedyr sleppt og tapt 2015 i laga

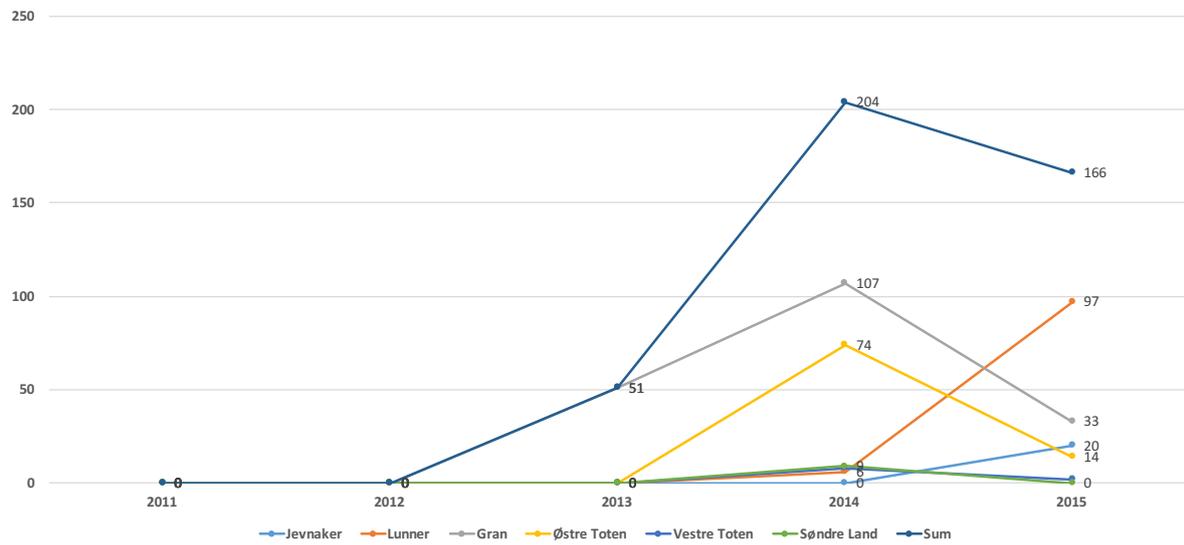
Lag/Dyr	Sau	Lam	Sau+lam	Sau tapt	Lam tapt	Sau+lam tapt	% sau	% lam	% sum
Lunner og Jevnaker	2133	3435	5568	62	284	346	2,91	8,27	6,21
Gran Saubeitelag	3280	5788	9068	107	430	537	3,26	7,43	5,92
Kolbu Saubeitelag	1881	3271	5152	29	118	147	1,54	3,61	2,85
Østre Toten Saubeitelag	1135	1919	3054	30	130	160	2,64	6,77	5,24
Toten III S & G Beitelag	1754	3007	4761	46	117	163	2,62	3,89	3,42
Vestre Toten Beiteforening	1045	1669	2714	34	78	112	3,25	4,67	4,13
Søndre Land, samla 5 lag	1063	1844	2907	32	150	182	3,01	8,13	6,26



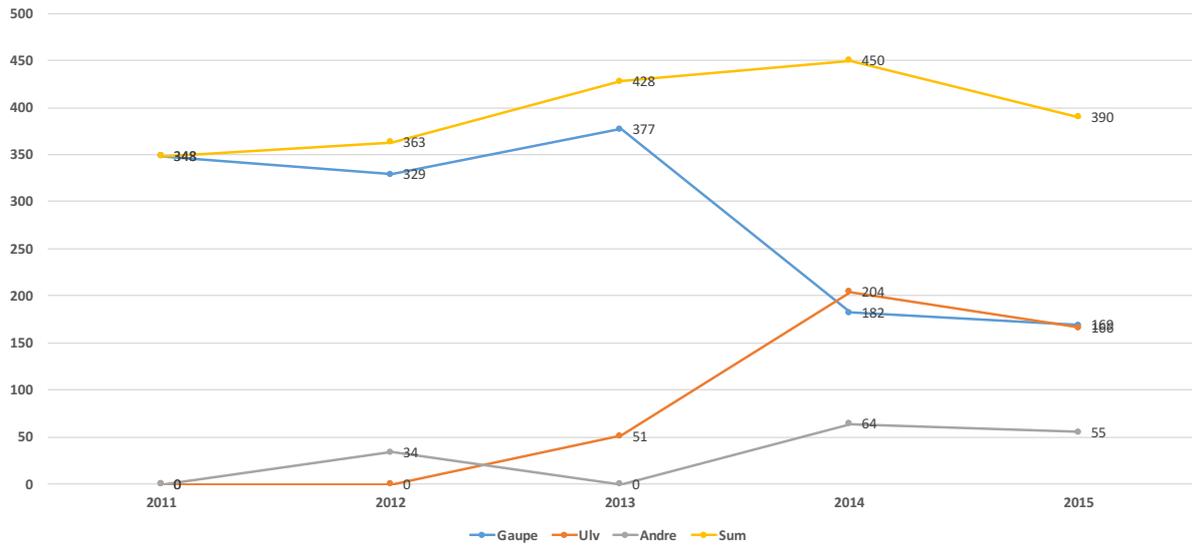
Erstatta gaupedrepte



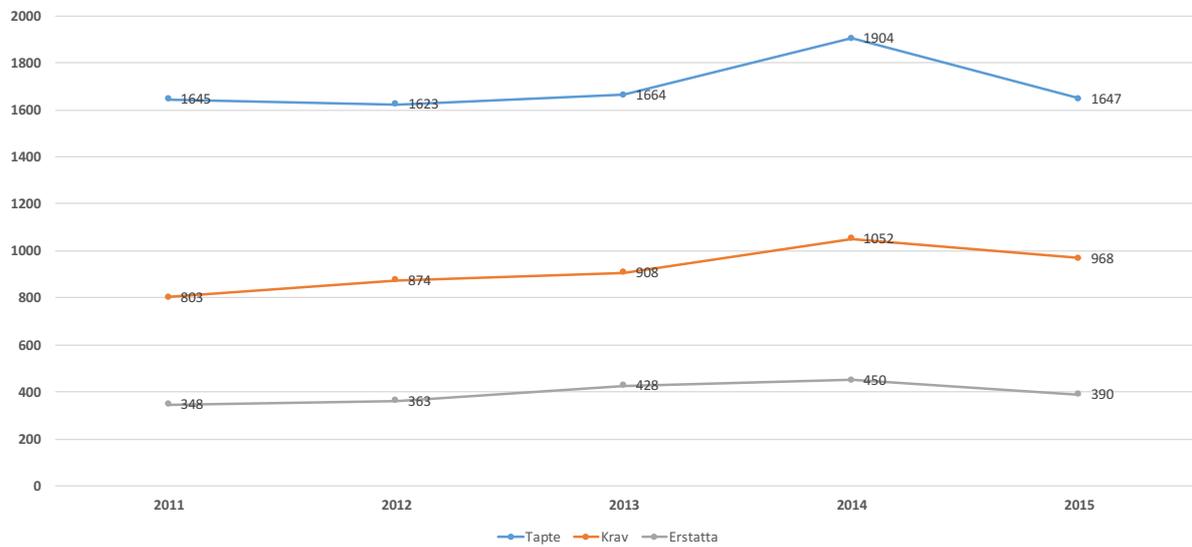
Erstatta ulvedrepte



Samla erstatta i laga 2011-15



Tapte – Krav - Erstatta



Beitelag - rovvilt

- Er varslingsrutiner på plass når det smeller?
- Er jaktleder/landbrukskontor tilgjengelig til kvar tid?
- Er det godt samarbeid mellom alle involverte over kommunegrensene?
- Vert det søkt om FKT-midlar?
- Er næringa med i prioriteringsmøter om midlane?
- Kva gjer politikarane i deres kommune?
- Kva forebyggande tiltak har verka best?
- Kva er det største utfordringane hos dere?
- Kva kan OSG bidra med?
- Korleis er småfehaldet hos dere om 10 år?

Etterpå la Sondre Imsgard fram korleis organiseringa var og er på Hadeland etter opplevinga si som beitelagsleiar og som beitebrukar med tap til ulv i 2015. Det vises her til teksta i sak 24/2016 under Hadeland Sau og Geit v/Sondre Imsgard.

Han roste Oppland der han både viste til FM, OSG, organisering lokalt med landbrukskontor, SNO og skadefellingslag for hjelpa og innsatsen. Men viste samstundes til hendinga der han sjølv både vart offer og laut leia organiseringa med bl.a. dokumentasjon, søknad om skadefelling og ekstraordinært tilsyn. Skadeomfanget skjedde i eit ”nytt” område i Lunner mot og delvis inn i Buskerud, der det nesten ikkje var hjelp å få. Det var svært utfordrende da skaden skjedde heilt i starten av beitesesongen der berre besetningen hans var sleppt. Skadane av ulv i området fortsette i fleire omgangar heile beitesesongen, og ulven vart ikkje felt.

Litt frå møtet og dialogen der rundt temaet til Sondre:

I møtet både om dagen og om kvelden kom desse tankane fram frå ulvehendinga 2015, som også kan oppfattas som generell informasjon i slike saker: I slike situasjonar er det svært viktig at alle beitelagsmedlemmar stillar opp sjølv om ikkje alle har sleppt sau. Den dagen den fyrste sauene er sleppt i beitelaget er beitesesongen i gang, og alle må frå da av ta ansvaret. Sjølv om den skadelidde ofte kan ha godt av å vera med i oppryddingsarbeidet etter ei ulveskade må dei andre vurdere nøye om dette er rett i den enkelte saka. Kriseteamet i kommunen kan koplast inn for hjelp. Sjølve papirarbeidet med søknad til FM bør Landbrukskontoret i kommunen stå for, slik at beitebrukar/beitelag kan konsentrera seg om den praktiske delen med dyra. Jaktområdet i dette tilfelle var skogkledd, kupert og tildels kan det også vera turgåarar der. I slike skadefellingar er det sjølv sagt alfa omega å få lokalisert skadegjerar, tilsyn og beitebrukarar må trekkja seg ut av nærområdet og forsøke å danna ein ytre sirkel, stenge frå slik at turgåarar ikkje går inn, mens fellingslaget dannar ein indre sirkel. Det er også svært viktig at kontakta mellom beitelagsleiar, skadefellingsleiar og landbrukskontor er tett og godt. Her må varslingsrutinar følgjast eventuelle nye observasjonar og skadar meldast fort til aktuelle personar og områder. Dette er sjølv sagt lett å seia, men fakta her med kupert terreng og tett skog er sjølv sagt at berre eit lykketreff ville gjera at ein jeger fekk ulven på skothald.

Fyrste temaet, organisering – lagsstruktur:

Som vanleg var det heller ikkje her lett å få tak i tillitsvalde og da heller ikkje engasjerte tillitsvalde. Det vart nemnt at i eit større lag var det a) Ikkje så stor sjanse for å måtte ta på seg tillitsverv og b) Større sjanse for at nokon vil eller at nokon kan ta på seg tillitsverv.

Organiseringa mellom lokallag og beitelag var i denne regionen ulik. Østre-Toten har sterke band og felles styre i dei 3 laga sine, og dette er sjølvsagt fordel for slike små lag, a) Trengde ikkje så mange tillitsvalde, b) Laget har nok oppgåver å ta seg av og c) I motsett fall hendar det at lokallaget av Sau og Geit i periodar av året slit med å finna oppgåver. Hadeland har eit lokallag med 2 beitelag og felles overbygging mot eit fagråd, så her er det ein annan måte å organisera seg på, som sikkert verkar. Vestre-Toten har 2 enkeltstående lag, men dei finn sikkert ein balansegang her også.

Elles var vel tilbakemeldinga frå møtet nokså grei, det er både vilje og stemning for ein del samarbeid, særleg angående fagmøter og rundt beite/sanke-saker. Økonomien går stort sett rundt, og dersom ein får behalda nok brukarar/medlemmer så er det pr. dag dato ikkje nokon stemning for samanslåing av lag. Ein kunne kanskje vera freista til å gje Vestre-Toten eit råd om tenkja same modell som laga på Østre-Toten.

Andre temaet, beitelag – rovvilt:

I denne bolken er det klart at denne regionen er nokså fersk på delar av denne utfordringa. Men regionen har historisk sett eit relativt stort tap til gaupe og har nå i 3 år hatt kjennskap med ulv. Ein hørte at Hadeland og Østre-Toten hadde eit allereie oppegåande system på plass, som dei har testa både i 2014 og 2015. Hadeland har eit interkommunalt samarbeid om både lokallag, landbrukskontor, kommunalt fellingslag og fagråd, så her er systemet på plass. så det trengs mest øving, rutiner og litt småjustering. Østre-Toten syntes også å vera fornøgde med kva som faktisk skjedde etter ulveangrepet i 2014, og dei var nesten overraska over den gode innsatsen/responsen. Vestre-Toten har ikkje hatt dei same utfordringane, og har da ikkje fått testa systemet sitt, men rådet er at dei i alle fall må ta eit møte med kommunen og få på plass møterutinar og beredskapsplan.

Alle laga må få på plass varslingsrutinar, og i tillegg nytta seg av FM sine varslingar, ved at dei som får varslingar varslar vidare ned til alle beitebrukarar. Det er også viktig å varsle Oppland Sau og Geit v/Pål Kjørstad om lokale hendingar, slik at dette kjem fram på ”freda rovvilt”-sida på OSG sine heimesider.

På bakgrunn av det manglande politiske oppmøtet på dette møtet, så må det vera lov for ei samla beitenæring i regionen å stilla spørsmål om støtte frå denne viktige sida i samfunnet.

For den største utfordringa denne regionen vil få i framtida er garantert innvandring av fleire såkalla streifulvar. Dette er som det vart sagt på møtet feil namn, for det er eigentleg revirsøkande ulv. Bestanden av ulv i Sverige er ute av kontroll, og mykje av overskotet kjem til Norge for å finna nye revir. Ei av hovudferdselsårene inn i Oppland er nettopp inn frå mellom sørenden av Mjøsa og nedover til Oslo. Ulv er det mest krevjande rovviltet ein kan få inn i eit beiteområde, og derfor er det svært viktig at heile regionen arbeidar godt ulike tiltak og samarbeider godt med kvarandre.

Det mest effektive tiltaket mot ulv og andre rovvilt er ein ting – å ta dyret ut av denne verda. Men ein må i alle fall fyrst hugsa at dette er freda rovvilt og at Staten har forplikta seg å erstatta all skade desse gjer. Derfor er det svært viktig at alle som får skade søkjer om erstatning, og med det syner fram kor stor skade dette eigentleg gjer. I 2016 vil derfor Oppland Sau og Geit arrangera 4 møter i Oppland om temaet søknad om erstatning av dyr skada eller drepe av freda rovvilt. Dette vil skje etter oppsett plan skrive under sak 26/2016 i dette dokumentet.

Vi i Oppland Sau og Geit er glade for at så mange tok seg tid til å møta på dette kveldsmøtet. Vi er også svært glade for responsen frå møtet om at dette var nyttig.

Lygnasæter 4/4 2016

Pål Kjørstad, sekretær i OSG.